

A Study of First Jobbers' Consumption and Credit Card Debt in Bangkok, Thailand

Piyavit Wuttisombut^{1*} and Nattanicha Chairassamee²

¹ Master of Economics (Business Economics), Faculty of Economics, Kasetsart University, Thailand

² Faculty of Economics, Kasetsart University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: w.piyavit.2016@gmail.com

ABSTRACT

This article aims to study (1) consumption behavior and credit card debt accumulation, and (2) factors influencing credit card debt accumulation among the young first jobbers in Bangkok. This study adopts a descriptive research design, incorporating the life-cycle consumption framework, Maslow's hierarchy of needs (five levels), as well as the concept of "Choosing When to Act" in decision-making. The sample consists of 434 employees in the early stages of their careers or called first jobbers, with a stable income and access to credit cards, residing in Bangkok. Data was collected through primary sources, utilizing a questionnaire that gathered information on participants' personal details, credit usage, and attitudes toward present bias in consumption. The data was analyzed using descriptive statistics, inferential statistics, and econometric modeling, specifically multiple regression analysis employing the least squares method. The result of the study found that: Females generally have higher expenditures related to personal care, health, or education, while males tend to spend more on social activities. The proportion of savings to income among first jobbers increases with age. However, those employed in the hotel and restaurant industries typically have lower incomes and savings than those in other sectors. Additionally, first jobbers often exhibit a tendency to spend impulsively on social activities when opportunities arise, but this does not result in a corresponding increase in the payment of credit card debt each month. The study identifies key factors-savings, occupation, and spending on clothing and electronics-influencing debt behavior. While savings support financial stability, spending on such items increases reliance on credit cards and installment payments. The credit card service providers should have a policy to control the spending of first jobbers by setting shorter repayment periods, which will help reduce the debt burden, or by controlling the number of credit cards held.

Keywords: First Jobbers, Consumption, Credit Card Debt

การศึกษาการบริโภคและการก่อก้นบัตรเครดิตของกลุ่มวัยเริ่มทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานครของประเทศไทย

ปิยะวิทย์ วุฒิสมบัติ^{1*} และ ณัฐธัญญา ฉายรัมย์²

¹ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

² คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: w.piyavit.2016@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) พฤติกรรมการบริโภคและการก่อก้น และ (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการก่อก้นของกลุ่มวัยเริ่มทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยได้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีการบริโภคตามวัฏจักรชีวิต และลำดับขั้นของความต้องการของ Maslow 5 ลำดับขั้น รวมถึงแนวคิดการเลือกที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา (Choosing When to Act) งานวิจัยนี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานวัยเริ่มทำงาน มีแหล่งรายได้ประจำ และมีสินเชื่อบัตรเครดิต ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยคัดแยกและสุ่มตัวอย่างจำนวน 434 ราย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมาน และแบบจำลองทางเศรษฐมิติ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ผลการศึกษา พบว่าเพศหญิงจะมีค่าใช้จ่ายตามปัจจัย 4 มากกว่าเพศชาย ส่วนเพศชายจะมีค่าใช้จ่ายด้านกิจกรรมสังสรรค์มากกว่า และสัดส่วนเงินออมต่อรายได้ของกลุ่มแรงงานใหม่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตามอายุ โดยเฉพาะแรงงานอยู่ในอุตสาหกรรมโรงแรมร้านอาหารจะมีรายได้และเงินออมน้อยกว่าสายอาชีพอื่น นอกจากนี้ แรงงานรุ่นใหม่จะมีทัศนคติความโน้มเอียงในการบริโภคในปัจจุบันต่อกิจกรรมสังสรรค์ โดยจะบริโภคหรือใช้จ่ายทันทีเมื่อมีโอกาส แต่จะไม่กระตุ้นให้เกิดการชำระสินเชื่อบัตรเครดิตต่อเดือน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการก่อก้นของกลุ่มตัวอย่าง คือ ปริมาณเงินออมที่จะช่วยลดปริมาณภาระหนี้คงค้าง ในขณะที่กลุ่มอาชีพที่แตกต่างกัน และการใช้จ่ายในสินค้าประเภทเสื้อผ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทำให้เกิดการใช้จ่ายสินเชื่อบัตรเครดิตจากปริมาณการผ่อนชำระสินเชื่อบัตรเครดิตต่อเดือนที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งผู้ให้บริการสินเชื่อบัตรเครดิตควรมีนโยบายควบคุมการใช้จ่ายของพนักงานวัยเริ่มทำงาน โดยกำหนดระยะเวลาผ่อนชำระที่สั้นลงและควบคุมจำนวนบัตรเครดิตที่ถือครอง เพื่อช่วยลดภาระหนี้

คำสำคัญ: วัยเริ่มทำงาน, การบริโภค, หนี้บัตรเครดิต

© 2024 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

เศรษฐกิจประเทศไทยประสบกับการชะลอตัวลงจากผลกระทบของการแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา หรือ โควิด-19 ที่กระทบไม่เพียงแต่ภาคธุรกิจและยังรวมถึงผู้บริโภคหรือประชาชนในประเทศจากการขาดรายได้ ทำให้มีการบริโภคที่ลดลงหรือมีการก่อภาระหนี้สินเพิ่มเติมในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ โดยสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย (Gross Domestic Product: GDP) เพิ่มขึ้นภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในปี 2566 อยู่ที่ระดับร้อยละ 91.3 จากการขยายตัวของสินเชื่อเพื่อการบริโภคและสินเชื่อที่อยู่อาศัยจากมาตรการพักหนี้ในช่วงหลังโควิด-19 และยังคงพบอีกว่าในปี 2565 คนไทยมีหนี้สินร้อยละ 37 หรือคิดเป็นราว 1 ใน 3 ของประชากรไทย ซึ่งเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา โดยประชากรมีหนี้สินเกิน 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57 และในจำนวนนั้น กลุ่มที่มีหนี้เกิน 1,000,000 บาท คิดเป็นจำนวนร้อยละ 14 ของประชากร (สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์, 2565) หากสถานการณ์หนี้ครัวเรือนสูงก็จะกระตุ้นการขยายตัวของเศรษฐกิจในระยะยาว (สุพริศร์ สุวรรณิก, 2567)

นอกจากนี้ ปัญหาภาระหนี้ครัวเรือนที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งมาจากพฤติกรรมการบริโภคและการก่อก้นของคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มวัยเริ่มทำงานที่เริ่มมีรายได้ประจำ จากข้อมูลปี 2567 พบว่าที่มีอายุอยู่ที่ 20 – 24 ปี หรือกลุ่ม Generation

Z จะมีภาระหนี้ครัวเรือนที่เพิ่มสูงขึ้น และมีความแตกต่างจากกลุ่มอายุอื่น ซึ่งกลุ่มผู้ที่มีอายุอยู่ที่ 20 – 24 ปี จะเริ่มเข้ามาเป็นกำลังแรงงานในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย แต่มีภาระหนี้ครัวเรือนทั้งหมด 2.50 แสนล้านบาท และมีหนี้เสีย 1.80 หมื่นล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเพราะเป็นวัยที่สามารถเข้าถึงสินเชื่อและเริ่มมีการผิมนัดชำระ (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า, 2567) โดยมีสาเหตุจากพฤติกรรมการบริโภคด้วยทัศนคติ “ของมันต้องมี” เมื่อรายได้ไม่เพียงพอก็นำไปสู่การกู้หนี้ยืมสินเพื่อการบริโภคหรือ ก่อหนี้มากกว่ารายรับหรือรายจ่ายที่ต้องชำระต่อเดือน ดังนั้น ทัศนคติของกลุ่มคน Generation Z ที่เริ่มมีรายได้ประจำต่อเดือนอาจจะมึนมองในการบริโภคและการก่อหนี้ที่แตกต่างจากประชากรที่กลุ่มอื่น รวมถึงปัญหาที่จะเกิดจากการก่อหนี้เพื่อการบริโภคที่จะเป็นภาระการชำระหนี้ของกลุ่มวัยเริ่มทำงานหรือแรงงานยุคใหม่ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย

จากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดและทฤษฎี พบว่า การบริโภคตามวัฏจักรชีวิตถูกอ้างอิงจาก (Angus, 2005) และ (โชติกา ศุภนาโสทธิ์, 2561) พิจารณาถึงช่วงของอายุและความสามารถในการหารายได้ โดยการบริโภคจะเกิดขึ้นในปัจจุบันจะขึ้นอยู่กับภาระค่างานของรายได้ในอนาคตตลอดช่วงอายุขัย กลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุน้อยจะไม่สามารถจัดการกับค่าใช้จ่ายในการบริโภคได้ และจะมีแนวโน้มที่จะก่อหนี้เพื่อการบริโภค และเมื่ออายุมากขึ้นก็จะสามารถชำระภาระหนี้ที่เกิดขึ้นและเป็นไปตามกฎของอุปสงค์สำหรับสินค้าปกติที่รายได้เพิ่มขึ้นก็จะบริโภคเพิ่มขึ้น ดังนั้น ด้วยทฤษฎีวัฏจักรการบริโภคเมื่อเปรียบเทียบกับอายุกับพฤติกรรมการก่อหนี้มีลักษณะจะมีลักษณะไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ 5 ระดับของ Maslow อ้างอิงใน Anjanaben j. & Amit (2019) พบว่า กลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงานจะมีการบริโภคเป็นไปตามลำดับขั้นความต้องการเมื่อมีความต้องการบริโภคเพื่อตอบสนองมากก็จะมีแนวโน้มในการก่อหนี้เพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น ประกอบกับทฤษฎีการเลือกบริโภคตามเวลา (Choosing When to Act) มีแนวคิดที่ว่าบริโภคจะเกิดขึ้นเมื่อผลประโยชน์จากการบริโภคสิ่งนั้นในปัจจุบันมีมากกว่าต้นทุนจากการไม่บริโภคในปัจจุบัน ดังนั้น จากความต้องการของกลุ่มแรงงานใหม่วัยเริ่มทำงานที่มีความต้องการในการบริโภคเพื่อตอบสนองความต้องการสูงสุดจะมีการโน้มเอียงต่อการบริโภคในปัจจุบัน (Present Bias)¹ (Cartwright, 2014) และสำหรับพฤติกรรมของกลุ่มแรงงานรุ่นใหม่หรือ Generation Z มีการศึกษาผ่านงานวิจัยในอดีต โดย Yang Zhensen (2021) พบว่า กลุ่มพนักงานใหม่ที่เริ่มต้นทำงานมีเงินออมจำนวนไม่มากและยังไม่เห็นความสำคัญของการออม ซึ่งแตกต่างจาก กลุ่มผู้ใหญ่หรือ Generation B ที่มีการระมัดระวังในการใช้จ่ายและก่อหนี้เท่าที่จำเป็นเมื่อเปรียบเทียบกับ Generation อื่น (ณัฐพงศ์ มานารัตน์, 2563)

งานวิจัยฉบับนี้ได้ศึกษาการบริโภคและการก่อหนี้จากบัตรเครดิตของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ยังไม่เริ่มทำงานและมีรายได้ประจำ รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการก่อหนี้ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมโดย Jill M, P. Bernard and Sandy D (2003) พบว่า พฤติกรรมกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีบัตรเครดิตมีความเข้าใจเรื่องสินเชื่อบัตรเครดิตในระดับต่ำ และประเมินความสามารถในการชำระหนี้ในแง่ดีเกินไป และงานวิจัยของจันทิมา สุขเนตร และปนัดดา อินทร์พรหม (2561) พบว่า ค่าใช้จ่ายสินเชื่อบัตรเครดิต ส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทสินค้าฟุ่มเฟือย ท่องเที่ยว สันทนาการ ลงทุน ประกัน และอาหาร หรือเครื่องดื่ม ดังนั้น การศึกษานี้ได้เพิ่มเติมถึงวัตถุประสงค์ค่าใช้จ่าย สายอาชีพที่ทำงานอยู่ และความโน้มเอียงต่อการบริโภคในปัจจุบันตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของกลุ่มตัวอย่างพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงาน อายุระหว่าง 21 – 26 ปี ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ ผลการศึกษามุ่งหวังเพื่อสะท้อนถึงพฤติกรรมที่อาจจะก่อปัญหาหนี้ครัวเรือนและหนี้สินผิมนัดชำระที่อาจจะเกิดขึ้นจากกลุ่มแรงงานรุ่นใหม่วัยเริ่มทำงานมิให้เป็นปัญหาหรือภาระของภาครัฐ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคและการก่อหนี้บัตรเครดิตของกลุ่มวัยเริ่มทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการก่อหนี้บัตรเครดิตของกลุ่มวัยเริ่มทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

¹ หมายเหตุ: นิยามศัพท์ของ Present Bias สามารถกล่าวถึงอคติต่อการบริโภคในปัจจุบัน หรืออคติโน้มเอียงต่อการบริโภคในปัจจุบัน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรของงานวิจัยนี้ คือ กลุ่มพนักงานวัยเริ่มทำงานใหม่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 21 – 26 ปี และมีวงเงินสินเชื่อบัตรเครดิต สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่ชัด และได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างอ้างอิงจาก Cochran (1977) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 385 ตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม เพื่อเพิ่มความแม่นยำและความน่าเชื่อถือของผลการศึกษา ดังนั้น งานวิจัยนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 434 ตัวอย่าง จากทั้งหมด 50 เขตในกรุงเทพมหานคร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จากการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้ค่า Cronbach's alpha พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.6033 ซึ่งอยู่ในช่วง $0.6 \leq \alpha < 0.7$ ถือเป็นระดับที่ยอมรับและสามารถใช้ในการวิจัยได้ (Hair, et al., 2010) โดยแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คำถามคัดกรองกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างต้องเป็นพนักงานใหม่ที่ทำงานเป็นที่แรก มีแหล่งรายได้ประจำ มีวงเงินสินเชื่อบัตรเครดิต และทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 คำถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ปีที่เกิด ระดับการศึกษา ลักษณะของสายอาชีพที่ทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 3 คำถามข้อมูลด้านสินเชื่อ ได้แก่ วงเงินสินเชื่อ ปริมาณภาระหนี้คงค้าง ปริมาณเงินผ่อนชำระสินเชื่อต่อเดือน จำนวนบัตรเครดิต และระยะเวลาในการผ่อนชำระสูงสุด

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวข้องกับทัศนคติในการโน้มเอียงการบริโภคในปัจจุบันจำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ซึ่งเป็นคำถาม 3 ตัวเลือกที่แสดงถึงทัศนคติในการบริโภคปัจจุบันทันที หรือสามารถรอการบริโภคได้ ยกตัวอย่างเช่น หากโทรศัพท์มือถือของท่านใช้งานมาแล้ว 1 ปี เมื่อมีโทรศัพท์รุ่นใหม่ที่ท่านชื่นชอบออกจำหน่าย ท่านจะ 1) ใช้เงินสดชำระสินค้าทันที หรือ 2) ใช้บัตรเครดิตชำระสินค้าทันที และ 3) รอจนกว่าจะมีรุ่นใหม่ถัด ๆ ไป ซึ่งหากผู้ตอบมีพฤติกรรมที่ได้รับผลประโยชน์สนองต่อความต้องการทันที เช่น ซื้อโทรศัพท์ทันทีด้วยเงินสดหรือบัตรเครดิต ก็จะมีทัศนคติที่มีความโน้มเอียงการบริโภคในปัจจุบันมากกว่าการรอที่จะซื้อรุ่นใหม่

ส่วนที่ 5 เป็นการสอบถามถึงจำนวนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเฉลี่ยต่อเดือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ค่าใช้จ่ายแต่ละประเภท ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย 4 พื้นฐาน นั่นคือ ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มในชีวิตประจำวัน ค่าใช้จ่ายด้านที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายด้านเสื้อผ้าสิ่งของเครื่องใช้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพและยารักษาโรค และ 2) ค่าใช้จ่ายด้านสินค้าฟุ่มเฟือย ค่าใช้จ่ายด้านกิจกรรมสังสรรค์ และค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยว

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยกำหนดข้อมูลในการใช้สำรวจเป็นข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) ผ่านแบบสอบถาม (Questionnaire) ออนไลน์ ผ่านแอปพลิเคชัน Google Form ในการเก็บข้อมูล โดยข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นข้อมูลช่วงเดือน มกราคม – ธันวาคม 2566

3.2 เมื่อผู้วิจัยได้รับข้อมูล และได้คัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวน 50 เขตของกรุงเทพมหานคร และผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้อง และครบถ้วนของข้อมูลของแบบสอบถามและนำไปใช้ได้จำนวนทั้งหมด 434 ตัวอย่างไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ ข้อมูลด้านสินเชื่อกและค่าใช้จ่าย รวมถึงความโน้มเอียงต่อการบริโภคในปัจจุบัน

4.2 สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Chi-Square เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เฉพาะตัวแปร เพศ สายอาชีพ และทัศนคติความโน้มเอียงในการบริโภคเท่านั้น และความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างชุดข้อมูลแบบคู่ของข้อมูลเชิงคุณภาพของและเชิงปริมาณแบบกลุ่ม โดยใช้ข้อมูลตัวแปรปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ข้อมูลด้านสินเชื่อกและค่าใช้จ่าย และความโน้มเอียงในการบริโภคในปัจจุบันของกลุ่มพนักงานวัยเริ่มทำงาน

4.3 แบบจำลองทางเศรษฐมิติ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square Regression: OLS) แสดงได้ดังสมการต่อไปนี้

$$Y = \beta_0 + \beta_1 Sex + \beta_2 Age + \beta_3 Edu + \beta_4 D_{Admin} + \beta_5 D_{Hos} + \beta_6 D_{Health} + \beta_7 D_{Tech} + \beta_8 Inc + \beta_9 sav + \beta_{10} Food + \beta_{11} Home + \beta_{12} Clothes + \beta_{13} Med + \beta_{14} Lux + \beta_{15} Party + \beta_{16} Travel + \beta_{17} Pref + \beta_{18} nocard + \beta_{19} noinstall + \varepsilon$$

โดยตัวแปรตามในการศึกษาครั้งนี้ คือ ปริมาณภาระหนี้บัตรเครดิตค้าง และปริมาณเงินผ่อนชำระสินเชื่อบัตรเครดิตเฉลี่ยต่อเดือน ในขณะที่ตัวแปรอิสระในแบบจำลองประกอบด้วย ตัวแปรทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลพฤติกรรมด้านการเงิน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คำอธิบายตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบในแบบจำลองทางเศรษฐมิติ

รหัส	คำอธิบายรหัส
Y	คือ ปริมาณภาระหนี้คงค้าง (พันบาท) หรือปริมาณภาระในการชำระหนี้ต่อเดือน (พันบาท)
Sex	คือ เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดให้เพศหญิงเท่ากับ 1 และเพศชายเท่ากับศูนย์
Age	คือ อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม (ปี)
Edu	คือ ช่วงระดับการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ กำหนดให้ ต่ำกว่าปริญญาตรีเท่ากับ 1 ปริญญาตรีเท่ากับ 2 และปริญญาโทเท่ากับ 3
D_Admin	คือ สายอาชีพธุรการ โดยกำหนดให้เท่ากับ 1 หากผู้ตอบแบบสอบถามทำงานในสายอาชีพธุรการ และกำหนดให้เท่ากับศูนย์หากทำงานในสายอาชีพอื่น (สายอาชีพการเงินเป็นกลุ่มฐาน)
D_Hos	คือ สายอาชีพโรงแรมร้านอาหาร กำหนดให้เท่ากับ 1 หากผู้ตอบแบบสอบถามทำงานในสายอาชีพโรงแรมร้านอาหาร และกำหนดให้เท่ากับศูนย์หากทำงานในสายอาชีพอื่น (สายอาชีพการเงินเป็นกลุ่มฐาน)
D_Health	คือ สายอาชีพด้านสุขภาพและความงาม กำหนดให้เท่ากับ 1 หากผู้ตอบแบบสอบถามทำงานในสายอาชีพด้านสุขภาพและความงาม และกำหนดให้เท่ากับศูนย์หากทำงานในสายอาชีพอื่น (สายอาชีพการเงินเป็นกลุ่มฐาน)
D_Tech	คือ สายอาชีพด้านเทคโนโลยี กำหนดให้เท่ากับ 1 หากผู้ตอบแบบสอบถามทำงานในสายอาชีพด้านเทคโนโลยี และกำหนดให้เท่ากับศูนย์หากทำงานในสายอาชีพอื่น (สายอาชีพการเงินเป็นกลุ่มฐาน)
Inc	คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม (พันบาท)
Sav	คือ เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม (พันบาท)
Food	คือ ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มในชีวิตประจำวัน (พันบาท)
Home	คือ ค่าใช้จ่ายด้านที่พักอาศัย (พันบาท)
Clothe	คือ ค่าใช้จ่ายเสื้อผ้าสิ่งของเครื่องใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (พันบาท)
Med	คือ ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพและยารักษาโรค (พันบาท)
Lux	คือ ค่าใช้จ่ายด้านสินค้าฟุ่มเฟือย (พันบาท)
Party	คือ ค่าใช้จ่ายด้านกิจกรรมสังสรรค์ (พันบาท)

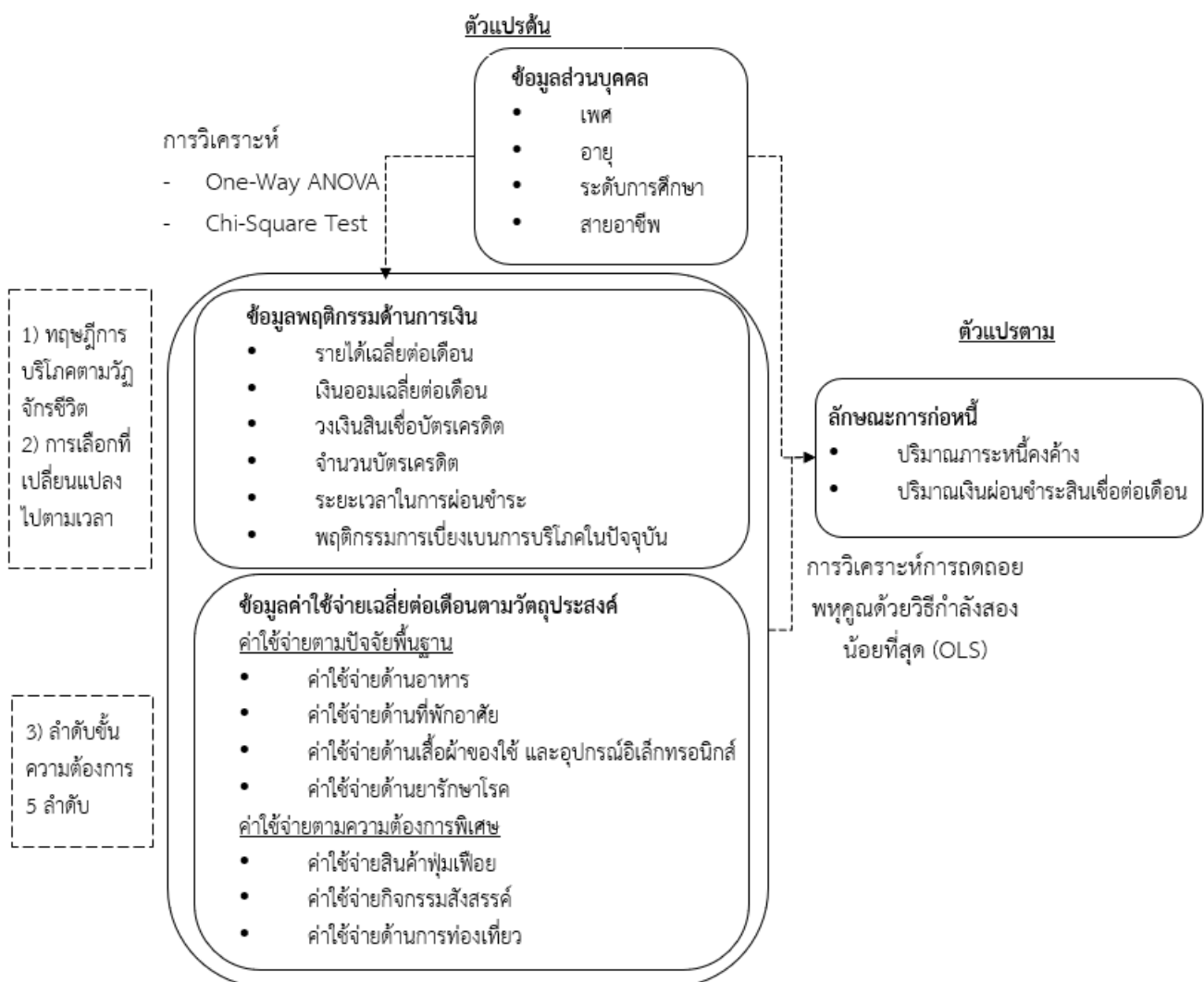
ตารางที่ 1 คำอธิบายตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบในแบบจำลองทางเศรษฐมิติ (ต่อ)

รหัส	คำอธิบายรหัส
Travel	คือ ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยว (พันบาท)
Pref_FP*	คือ ทัศนคติของความโน้มเอียงในการบริโภค โดยกำหนดให้กลุ่มที่มีความโน้มเอียงในการบริโภคปัจจุบันเท่ากับ 1 และกลุ่มที่ไม่มีความโน้มเอียงในการบริโภคปัจจุบันเท่ากับศูนย์
Nocard	คือ จำนวนบัตรเครดิต (ใบ)
Noinstall	คือ ระยะเวลาการผ่อนชำระ โดยกำหนดเป็นจำนวนเดือน แบ่งออกเป็น 7 ระดับ คือ ระยะศูนย์เดือน, ผ่อนชำระสูงสุด 3, 4, 6, 10, 12 และ 24 เดือน

หมายเหตุ: * พิจารณาจากคำถามในส่วนที่ 4 ของแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ หากกลุ่มตัวอย่างเลือกการบริโภคในปัจจุบันทันทีไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (หรือคิดเป็นจำนวน 6 ข้อจากจำนวนคำถามทั้งสิ้น 10 ข้อ) จะกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีพฤติกรรมโน้มเอียงต่อการบริโภคในปัจจุบัน หรือกำหนดให้ค่าตัวแปรหุ่นเท่ากับ 1 หากกลุ่มตัวอย่างไม่มีความโน้มเอียงต่อการบริโภคในปัจจุบัน จะกำหนดให้ตัวแปรหุ่นดังกล่าวเท่ากับ “ศูนย์”

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์งานวิจัยข้อที่ 1 โดยการใช้ข้อมูลด้านพฤติกรรมระหว่างตัวแปรต้นภายใต้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และ ตอบวัตถุประสงค์งานวิจัยข้อที่ 2 โดยการวิเคราะห์ตัวแปรต้นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 58.06 มีการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับปริญญาตรี และมีอายุเฉลี่ยประมาณ 23 – 26 ปี ซึ่งส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 80 จะทำงานอยู่ในสายอาชีพการเงินและธุรการ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างต้องเป็นผู้ที่ได้รับสินเชื่อบัตรเครดิต โดยพบว่าส่วนใหญ่นั้นถือบัตรเครดิตจำนวน 1 ใบ และมีประสบการณ์ผ่อนชำระสูงสุด 10 เดือน ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะเป็นผู้ชื่นชอบการชำระเงินผ่านบัตรเครดิต แต่ส่วนใหญ่มีการชำระเต็มจำนวน

1. พฤติกรรมการบริโภคและการก่อหนี้ของกลุ่มวัยเริ่มทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาโดยใช้สถิติเชิงอนุมานที่มีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า พฤติกรรมของกลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงาน อายุระหว่าง 21 – 26 ปี เพศหญิงจะมีค่าใช้จ่ายด้านเสื้อผ้าของใช้และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายด้านยารักษาโรค ค่าใช้จ่ายด้านท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อเดือนที่มากกว่าเพศหญิง อย่างไรก็ตาม เพศชายและหญิงมีความโน้มเอียงในการบริโภคในปัจจุบันที่ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบอีกว่าเมื่อพนักงานใหม่มีอายุที่เพิ่มขึ้นจะทำให้มีแนวโน้มของรายได้และการออมเพิ่มขึ้นด้วย ในขณะที่กลุ่มพนักงานใหม่ที่มีรายได้น้อยจะมีสัดส่วนในการบริโภคที่เพิ่มมากขึ้น แต่เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น สัดส่วนการบริโภคต่อรายได้จะลดน้อยถอยลงตามลำดับ หรือสามารถกล่าวได้ว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นสัดส่วนการออมต่อรายได้ก็จะเพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งแสดงจากตัวแปรรายได้เฉลี่ยและเงินออมเฉลี่ยจำแนกตามอายุ ในตารางที่ 2

นอกจากนี้ เมื่อกลุ่มพนักงานใหม่มีรายได้เพิ่มขึ้นตามอายุก็จะมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายด้านอาหาร ด้านที่พักอาศัย ด้านเสื้อผ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ด้านสุขภาพยารักษาโรค ด้านการท่องเที่ยว อาจสะท้อนให้เห็นว่าเมื่ออายุมากขึ้นสถานะทางสังคมเปลี่ยนแปลงไปความต้องการของแต่ละคนตามทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ ทำให้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเปลี่ยนแปลงไปตามอายุที่เพิ่มขึ้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือค่าประกันสุขภาพที่อายุที่เพิ่มขึ้นค่าเบี้ยประกันสุขภาพก็จะเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาจำแนกตามสายอาชีพ พบว่า กลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงานที่อยู่ในสายอาชีพที่เกี่ยวข้องกับโรงแรม ร้านอาหารนั้น จะมีรายได้และเงินออมเฉลี่ยต่อเดือนที่น้อยกว่าเพื่อนพนักงานในสายอาชีพอื่นอยู่ในอายุรุ่นเดียวกัน และยังพบอีกว่าพฤติกรรมการก่อหนี้ของพนักงานที่ทำงานในธุรกิจโรงแรมร้านอาหารจะมีภาระผ่อนชำระค่าบัตรเครดิตเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าสายอาชีพอื่น ในขณะที่กลุ่มพนักงานที่อยู่ในสายอาชีพเทคโนโลยีจะมีการผ่อนชำระบัตรเครดิตเฉลี่ยต่อเดือนในปริมาณที่มากกว่าสายอาชีพ และอาจมีแนวโน้มที่บริโภคสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพเทคโนโลยีที่ เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ที่มีราคาสูงและมีการส่งเสริมการขายด้วยการผ่อนบัตรเครดิตโดยทั่วไป ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และ Chi-Square

หน่วย: พันบาท	ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)												Chi-Square
	รายได้เฉลี่ย	เงินออมเฉลี่ย	วงเงินบัตรเครดิต	ผ่อนสินค้าต่อเดือน	ภาระหนี้คงค้าง	ค่าใช้จ่ายอาหาร	ค่าใช้จ่ายด้านที่พักอาศัย	ค่าใช้จ่ายด้านเสื้อผ้า, อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	ค่าใช้จ่ายด้านยารักษาโรค	ค่าใช้จ่ายสินค้าฟุ่มเฟือย	ค่าใช้จ่ายกิจกรรมสังสรรค์	ค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยว	ทัศนคติในการบริโภคปัจจุบัน
ปัจจัยส่วนบุคคล	เพศ												
	เพศหญิง	22.40	3.66	58.90	4.76	7.53	12.04	4.06	1.64	0.94	0.75	3.11	1.40
	เพศชาย	22.23	3.44	58.96	4.60	7.98	11.70	4.40	0.78	0.60	0.26	3.18	1.64
	ค่าสถิติ F	0.12	1.69	0.00	0.47	0.35	1.08	0.48	39.19**	11.59**	24.94**	0.21	6.21**
	ค่า Chi-Square												2.02
ปัจจัยส่วนบุคคล	อายุ												
	อายุ 21 ปี	9.65	0.64	15.00	2.39	3.59	5.19	4.02	0.18	0.22	0.29	0.41	0.97
	อายุ 22 ปี	9.83	0.82	18.67	2.97	6.33	7.67	0.58	1.00	0.21	0.20	1.78	0.68
	อายุ 23 ปี	16.86	3.03	42.42	4.58	6.57	11.56	3.01	0.85	0.30	0.58	2.74	1.03
	อายุ 24 ปี	21.29	2.47	53.70	4.74	8.55	11.68	4.64	2.08	1.51	1.04	2.21	1.70
	อายุ 25 ปี	23.99	3.61	65.90	5.22	8.73	11.73	3.10	1.38	0.62	0.74	3.31	1.50
	อายุ 26 ปี	26.46	5.56	77.77	4.72	7.51	13.47	5.76	0.94	0.82	0.87	4.72	1.79
	ค่าสถิติ F	179.96**	130.86**	83.90**	5.45**	2.08**	28.23**	5.05**	12.97**	21.37**	3.53**	80.01**	9.20**
ปัจจัยส่วนบุคคล	สายอาชีพ												
	สายอาชีพด้านการเงิน	22.49	1.62	59.23	4.56	7.64							
	สายอาชีพด้านธุรการ	22.72	1.74	60.44	4.96	8.42							
	สายอาชีพด้านสุขภาพ	23.40	1.83	63.22	4.37	6.81							
	สายอาชีพด้านเทคโนโลยี	21.10	2.60	50.17	6.52	3.50							
	สายอาชีพด้านโรงแรมและร้านอาหาร	19.39	1.87	49.02	3.91	5.95							
	ค่าสถิติ F	4.46**	4.57**	2.63**	3.28*	1.58							
	ค่า Chi-Square												9.10*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 และ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมการเบี่ยงเบนการบริโภคในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงานมีความโน้มเอียงในการบริโภคในปัจจุบันในเรื่องของการกิจกรรมสังสรรค์ กล่าวคือกลุ่มพนักงานรุ่นใหม่และเริ่มมีรายได้ก็จะมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมกิจกรรมสังสรรค์กับกลุ่มในวัยใกล้เคียงกัน อาจจะเป็นสภาพแวดล้อมในที่ทำงานในเขตเมือง แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงานจะไม่มีแนวโน้มในการเบี่ยงเบนการบริโภคในปัจจุบันในเรื่องของการใช้สินค้าบัตรเครดิต กล่าวคือทัศนคติของความโน้มเอียงในการบริโภคในปัจจุบันไม่ได้ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างนี้ภาระหนี้สินเชื่อบัตรเครดิตคงค้าง หรือปริมาณการผ่อนชำระสินค้าต่อเดือนที่เพิ่มขึ้น

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการก่อหนี้ของกลุ่มวัยเริ่มทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

จากผลการวิเคราะห์แบบจำลองทางเศรษฐมิติถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้บัตรเครดิต พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณภาระหนี้คงค้าง คือ ปริมาณเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการผ่อนชำระ จากผลการศึกษาพบว่าเมื่อกลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงานอายุระหว่าง 21-26 ปี หากมีปริมาณเงินออมเพิ่มขึ้นจะทำให้มีภาระหนี้สินเชื่อคงค้างในปริมาณ

น้อยลงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อย่างไรก็ตาม หากกลุ่มพนักงานใหม่เลือกการผ่อนชำระบัตรเครดิตให้มีระยะเวลาที่ยาวนานขึ้นจะทำให้ปริมาณภาระหนี้สินเชิงคงค้างมีปริมาณที่มาก หรือมีภาระหนี้ที่ต้องชำระในอนาคตในปริมาณที่มากขึ้น โดยจากค่า R^2 ในแบบจำลองเท่ากับ 0.38 หมายความว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ร้อยละ 38 (รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3 คอลัมน์ที่ 1 และ 2)

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการผ่อนชำระค่าสินเชื่อบัตรเครดิตเฉลี่ยต่อเดือนนั้น พบว่า ค่าใช้จ่ายของกลุ่มพนักงานใหม่เริ่มทำงานที่มีค่าใช้จ่ายในด้านเสื้อผ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในมูลค่ามากขึ้นจะมีการชำระสินค้าด้วยการผ่อนชำระผ่านบัตรเครดิตเฉลี่ยต่อเดือนในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณาถึงประเภทสินค้าดังกล่าวเป็นสินค้าเพื่อการบริโภคที่มีอยู่โดยทั่วไปในชีวิตประจำวัน และมีการสนับสนุนการจำหน่ายด้วยการผ่อนชำระอยู่โดยทั่วไป ซึ่งก็เป็นไปในทิศทางที่ผู้วิจัยคาดหวังไว้ เนื่องจากจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยเริ่มมีรายได้ประจำ การบริโภคสินค้าเหล่านี้ที่พบได้ทั่วไปจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการก่อหนี้บัตรเครดิตของแรงงานรุ่นใหม่ นอกจากนี้ ปริมาณบัตรเครดิตที่เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์กับการผ่อนชำระค่าสินเชื่อเฉลี่ยต่อเดือนที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยเมื่อมีบัตรเครดิตเพิ่มขึ้นทุกใบ จะทำให้การผ่อนชำระต่อเดือนสูงขึ้น นอกจากนี้ ระยะเวลาการชำระสินค้าก็ยังมีผลต่อภาระหนี้คงค้าง และการผ่อนชำระเฉลี่ยต่อเดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยค่า R^2 เท่ากับ 0.20 กล่าวคือ ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวแปรตามในแบบจำลองดังกล่าวได้ร้อยละ 20 (รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3 คอลัมน์ที่ 3 และ 4)

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณภาระหนี้สินคงค้าง และ ปริมาณการผ่อนชำระค่าสินเชื่อเฉลี่ยต่อเดือน²

ตัวแปรอิสระ	ปริมาณภาระหนี้สินคงค้าง		ปริมาณการผ่อนชำระค่าสินเชื่อเฉลี่ยต่อเดือน	
	ค่าสัมประสิทธิ์ (1)	Std. Error (2)	ค่าสัมประสิทธิ์ (3)	Std. Error (4)
เพศหญิง	-0.23	667.52	0.14	222.65
อายุ	-0.05	400.94	-0.03	162.02
ระดับการศึกษา	-0.20	1,260.27	1.36*	434.61
สายอาชีพ (สายอาชีพการเงินเป็นกลุ่มฐาน)				
- สายอาชีพธุรการ	0.78	691.77	0.60**	237.60
- สายอาชีพโรงแรมร้านอาหาร	-0.90	1,057.56	0.06	443.72
- สายอาชีพด้านสุขภาพและความงาม	-1.22	1,226.75	-0.13	432.69
- สายอาชีพด้านเทคโนโลยี	-2.49	2,498.03	2.41**	590.90
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	0.13	0.12	0.02	0.04
เงินออมเฉลี่ยต่อเดือน	-0.46**	0.24	0.04	0.09
ค่าใช้จ่าย				
- อาหารและเครื่องดื่มในชีวิตประจำวัน	0.02	0.11	0.01	0.04
- ที่พักอาศัย	-0.01	0.06	0.01	0.02
- เสื้อผ้าสิ่งของเครื่องใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	0.07	0.22	0.20**	0.08
- สุขภาพและยารักษาโรค	-0.30	0.28	0.01	0.08
- สินค้าฟุ่มเฟือย	-0.26	0.27	-0.13	0.11
- กิจกรรมสังสรรค์	0.12	0.22	-0.21**	0.09
- การท่องเที่ยว	0.20	0.33	-0.08	0.11
ทัศนคติในการบริโภคปัจจุบัน	-1.02	622.25	-0.45**	206.28
จำนวนบัตรเครดิต	0.22	518.48	0.87**	171.77
ระยะเวลาการผ่อนชำระ	0.72**	55.66	0.08**	180.87
R-Squared	0.38		0.20	

หมายเหตุ: Std. Error หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน และ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 และ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

² คำอธิบายเพิ่มเติม: ในงานวิจัยนี้ได้ทำการทดสอบโดยใช้ Breusch-Pagan พบว่า แบบจำลองในการศึกษาครั้งนี้ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลักได้ กล่าวคือ แบบจำลองมีความแปรปรวนจากค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากัน (Homoscedasticity)

อภิปรายผล

พฤติกรรมที่ส่งผลต่อการบริโภคและการก่อหนี้บัตรเครดิต จากผลการศึกษาพบว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าประเภทเสื้อผ้าสิ่งของและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ยารักษาโรค สินค้าฟุ่มเฟือย และค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูเบศร์ สมุทรจักร (2557) ศึกษาพฤติกรรมบริโภคนิยมในวัยรุ่นไทย และปัจจัยที่เป็นสาเหตุ พบว่า กลุ่มวัยรุ่นไทยที่อายุน้อยมีแนวโน้มในการบริโภคเพื่อการโอ้อวด เพื่อให้เพื่อนยอมรับ ซึ่งเพศหญิงจะมีแนวโน้มในการบริโภคสินค้าเพื่อความงาม สินค้าฟุ่มเฟือย เสื้อผ้า กระเป๋า แต่เพศชายมีแนวโน้มบริโภคสินค้าประเภทอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต เป็นต้น ในขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวไม่ต่างกัน นอกจากนี้ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการพิเศษ เช่น สินค้าฟุ่มเฟือย จากการศึกษาของ ลลิลล์ณิศา เย็นทูล (2564) พบว่ากลุ่มลูกค้า Generation Z ในเขตปทุมวัน ปัจจัยด้านเพศ อายุ และรายได้มีผลต่อยอดขายของสินค้าฟุ่มเฟือย ซึ่งจากผลการศึกษางานวิจัยนี้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเป็นไปตามแนวคิดและทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการที่กลุ่มตัวอย่างจะมีแนวโน้มในการบริโภคเพื่อเพิ่มอัตราตัวตนของตนเอง (Esteen Needs) เพื่อเป็นที่ยอมรับในสังคม

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการก่อหนี้ เช่น วงเงินสินเชื่อ ปริมาณผ่อนชำระค่าสินเชื่อ มีผลมาจากความแตกต่างของรายได้ และเงินออม รวมถึงอายุที่เพิ่มขึ้น และอาชีพที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาริสา สุกุลวัฒนา (2564) กลุ่มพนักงานวัยเริ่มทำงานของบริษัทเอกชน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์ลักษณะของหนี้ ปริมาณหนี้สิน ระยะเวลาเป็นหนี้ที่แตกต่างกัน เนื่องจากวัยเริ่มทำงานในช่วงแรกจะมีรายได้ไม่สูงนัก ทำให้ยังไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ส่งผลให้เกิดการก่อหนี้สิน และ ณัฐพงศ์ มานารัตน์ (2563) พบว่า วัยทำงานที่อายุน้อยไม่สามารถจัดการภาระหนี้ที่เกิดขึ้นได้ โดยอาจจะอาศัยแหล่งเงินทุนอื่น เช่น ผู้ปกครอง อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษางานวิจัยฉบับนี้พบว่า อายุที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มวัยเริ่มทำงานกลับมีแนวโน้มที่จะมีสัดส่วนของหนี้สินบัตรเครดิตต่อรายได้ในระดับที่ลดลง นอกจากนี้ กลุ่มพนักงานใหม่จำแนกตามสายอาชีพจะมีวงเงินสินเชื่อ และปริมาณเงินผ่อนชำระสินเชื่อต่อเดือนไม่เท่ากัน

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการก่อหนี้ จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณภาระหนี้บัตรเครดิตคงค้างเพิ่มขึ้น คือปริมาณเงินออมที่ลดลง ซึ่งสามารถอ้างอิงตามทฤษฎีการออมที่ในช่วงแรกของอายุการทำงานปริมาณการบริโภคจะมากกว่าเงินออม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาริสา สุกุลวัฒนา (2564) และ Yang Zhengsen (2021) พบว่ากลุ่มพนักงาน Generation Z และมีอายุน้อย จะไม่สามารถออมเงินเพื่ออนาคต อาจเป็นเพราะรายได้ไม่เพียงพอและยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับการออม นอกจากนี้ เมื่อระยะเวลาการผ่อนชำระสินเชื่อมากขึ้น ก็จะมีผลต่อภาระหนี้สินคงค้างที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน โดย อักษรารวรรณ อักษรชาตะ (2565) พบว่า กลุ่มพนักงานใหม่อายุน้อยหรือคนรุ่นใหม่มักจะผ่อนชำระต่อเดือนด้วยจำนวนเงินไม่สูงมากผ่านบริการ SPayLater เพื่อรักษาสภาพคล่องทางการเงินและมักซื้อสินค้าประเภทฟุ่มเฟือยหรือสินค้าแฟชั่นมากกว่าสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

นอกจากนี้ ยังพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณผ่อนชำระค่าสินเชื่อบัตรเครดิตต่อเดือน มาจากปัจจัยด้านพฤติกรรมการบริโภคสินค้าเสื้อผ้าสิ่งของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และค่าใช้จ่ายจากกิจกรรมสังสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ แสงช่วง และ ศิวพรค์ ธีรอำพน (2564) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ในระบบของประชาชนในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล พบว่าพฤติกรรมการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย การมีพฤติกรรมชอบสังสรรค์ดื่มสุราและอบายมุข รวมถึงการมีพฤติกรรมไม่เก็บออมเงิน มีแนวโน้มในการก่อหนี้เงินกู้ในระบบ ซึ่งเป็นสาเหตุของการก่อหนี้

เมื่อพิจารณาด้านทัศนคติในการบริโภค ที่เป็นปัจจัยต่อปริมาณเงินผ่อนชำระสินเชื่อต่อเดือน โดยพบว่ากลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงานที่มีทัศนคติเอนเอียงต่อการบริโภคในปัจจุบันจะมีปริมาณเงินผ่อนจำนวนน้อยกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติชอบรอการบริโภคในอนาคต ซึ่งเป็นผลการศึกษาดังกล่าวขัดแย้งกับสมมติฐานในการศึกษารั้งนี้ภายใต้แนวคิดการเลือกที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา (Choosing When to Act) ที่ระบุว่า มนุษย์มีความพอใจที่ไม่สม่ำเสมอให้เกิดการบริโภคที่ไม่เท่ากันในแต่ละช่วงเวลา ทัศนคติที่เบี่ยงเบนในการเลือกเชิงเวลาไปยังการบริโภคในปัจจุบันจะส่งผลให้เกิดการชำระหนี้ต่อเดือนในปริมาณมาก ทำให้ผลการศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา ดังเช่นงานวิจัยของ Meier and Sprenger (2010) ที่พบว่า ทัศนคติในการบริโภคปัจจุบันมีแนวโน้มที่ใช้สินเชื่อบัตรเครดิตในการบริโภค รวมถึงงานวิจัยของ เดชอนันต์

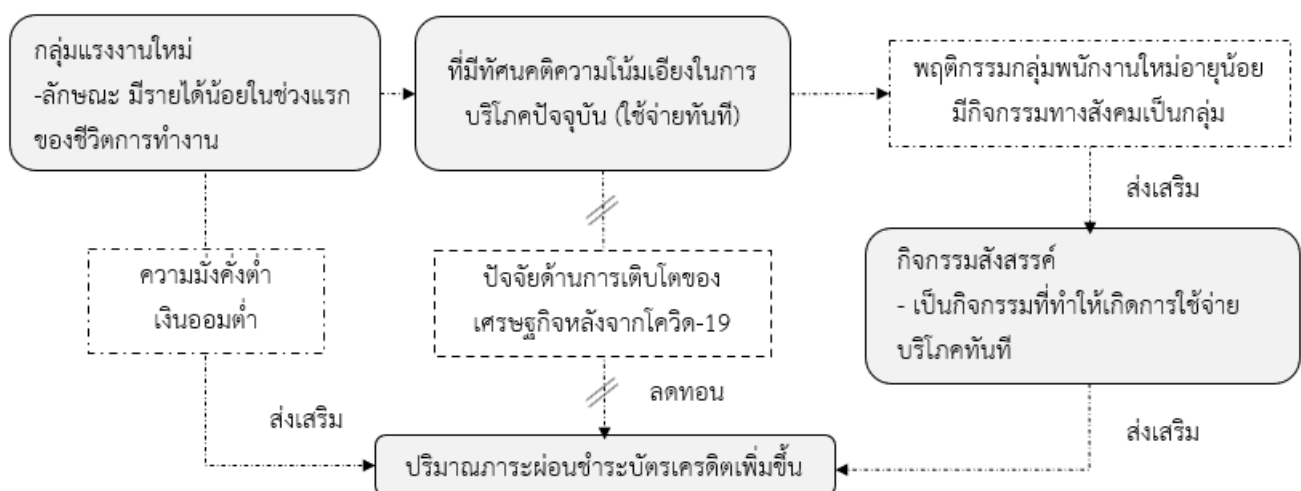
บังกิโล, วิภา สำราญและ ธนพร หอมละอ (2566) ที่พบว่าปัจจัยด้านความมั่นคงในอาชีพที่สะท้อนจากสวัสดิการต่าง ๆ จะส่งผลให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเงินในการก่อหนี้ในปัจจุบันมาก และมีแนวคิดว่าที่ไม่จำเป็นต้องวางแผนทางการเงินในอนาคต

ทั้งนี้ ผลการศึกษาในครั้งนี้ที่ขัดแย้งจากงานวิจัยอื่น อาจเนื่องมาจากการเก็บข้อมูลตัวอย่างเป็นช่วงที่เศรษฐกิจอยู่ในช่วงเริ่มฟื้นตัวภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ถือเป็นช่วงอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจต่ำ ส่งผลต่อความมั่งคั่ง (Wealth) ของกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเอนเอียงต่อการบริโภคในปัจจุบันในระดับต่ำ และมีภาระผ่อนชำระสินเชื่อนี้ในระดับต่ำด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Luc and Sima (2021) ที่พบว่า การแพร่ระบาดของโรคโควิด -19 มีผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย และทัศนคติในการบริโภค โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีสินทรัพย์ถาวรจำนวนมากจะมีความรู้สึกมั่นคงในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจหรือโควิด-19 และจะมีความโน้มเอียงในการบริโภคในปัจจุบัน ในขณะที่กลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากโควิด -19 จะมีทัศนคติเอนเอียงต่อการบริโภคในปัจจุบันลดลง

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษาการบริโภคและการก่อหนี้ของกลุ่มตัวอย่างพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงานที่เกิดในช่วงของปี พ.ศ. 2541 - 2546 หรือมีอายุระหว่าง 21 - 26 ปี ที่เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ Generation Z เริ่มมีรายได้ประจำและเริ่มเข้ามาเป็นกำลังแรงงานใหม่ในระบบเศรษฐกิจ สามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ได้ ดังนี้

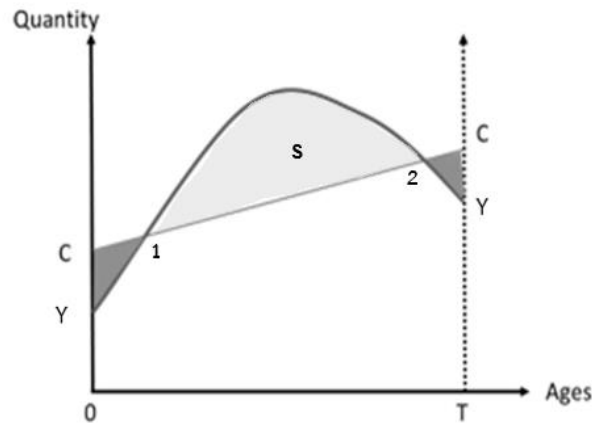
1. จากการศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคในปัจจุบัน จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานรุ่นใหม่เริ่มมีรายได้มีลักษณะทางความคิดเป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้นกว่ากลุ่มแรงงานอื่น พบว่า กลุ่มแรงงานรุ่นใหม่ที่มีรายได้ไม่มากนักในช่วงแรกของชีวิตการทำงานจะมีความโน้มเอียงในการบริโภคในปัจจุบัน (Present Bias) ต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมสังสรรค์ กล่าวคือ ยังมีกิจกรรมสังสรรค์มาก กลุ่มตัวอย่างแรงงานรุ่นใหม่เหล่านี้ก็จะมีแนวโน้มในการบริโภคในปัจจุบันทันทีเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ ในขณะที่ความโน้มเอียงในการบริโภคในปัจจุบันจะไม่มีผลต่อการก่อหนี้หรือปริมาณการผ่อนชำระสินเชื่อบัตรเครดิตของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น จากผลการศึกษาจึงทำให้ทราบว่าค่าใช้จ่ายกิจกรรมสังสรรค์เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำในสังคมการทำงานเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดการใช้ยันทันทีของแรงงานยุคใหม่ และมีปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจเข้ามากระตุ้นทำให้เกิดการก่อหนี้บัตรเครดิตมากขึ้นในปัจจุบัน เช่น ปัจจัยด้านความมั่งคั่ง (Wealth) ของกลุ่มแรงงานใหม่ที่มีในระดับต่ำจากการเริ่มมีรายได้และเงินออม โดยสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงผลการศึกษาความโน้มเอียงในการบริโภคปัจจุบัน

ดังนั้น จากองค์ความรู้ที่พฤติกรรมบริโภคที่มีลักษณะโน้มเอียงบริโภคในปัจจุบันของกลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงาน หรือคนรุ่นใหม่ สามารถนำไปสู่การรับรู้เรื่องการออม และ งบประมาณสำหรับกิจกรรมสังสรรค์และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อย่างสมดุลเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้จ่ายที่เกินความจำเป็น

2. ภายใต้พฤติกรรมการบริโภคตามวัฏจักรของชีวิตมาประยุกต์กับผลการวิจัย พบว่า พนักงานใหม่วัยเริ่มทำงานอายุระหว่าง 21 – 26 ปี ที่เริ่มมีรายได้จะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภค (C) ที่ต่ำกว่าเส้นรายได้ (Y) ซึ่งจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเฉพาะนี้จะแสดงในช่วงอายุที่อยู่เหนือจุดตัดระหว่าง (C) และ (Y) ที่จุด 1 เป็นต้นไป (ภาพที่ 3) และจากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอายุที่เพิ่มขึ้นจะมีแนวโน้มของรายได้และการออมเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยก็จะมีสัดส่วนในการบริโภคที่เพิ่มมากขึ้นตามเส้นการบริโภค (C) ในขณะที่เมื่ออายุมากขึ้นกลุ่มตัวอย่างจะมีสัดส่วนการออมต่อรายได้ที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน หรือแสดงได้ดังพื้นที่ (S) ในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 เส้นการบริโภค การออม และรายได้ตลอดอายุขัย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคและการก่อหนี้บัตรเครดิตของกลุ่มวัยเริ่มทำงานในกรุงเทพมหานครพบว่า ผู้หญิงจะมีค่าใช้จ่ายตามปัจจัย 4 มากกว่าเพศชาย ขณะที่เพศชายจะมีค่าใช้จ่ายในกิจกรรมสังสรรค์มากกว่า โดยผู้ที่อายุเพิ่มมากขึ้นมักจะมีรายได้มากขึ้นและเก็บออมเพื่อรักษาฐานะทางการเงิน กลุ่มวัยเริ่มทำงานมีทัศนคติในการบริโภคในปัจจุบันที่มักจะใช้จ่ายในกิจกรรมสังสรรค์ ซึ่งทำให้มีความมั่นใจในการใช้จ่ายทันที ส่งผลให้ปริมาณภาระหนี้ต่อเดือนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ กลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงานนี้ยังมีแนวโน้มที่จะผ่อนชำระสินค้าผ่านบัตรเครดิต โดยเฉพาะสินค้าประเภทเสื้อผ้าและอุปกรณ์เทคโนโลยี รวมถึงค่าใช้จ่ายในกิจกรรมสังสรรค์ ซึ่งส่งผลให้ปริมาณการชำระหนี้บัตรเครดิตเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาการผ่อนชำระที่ยาวนานขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สถาบันการเงิน หรือผู้ให้บริการสินเชื่อบัตรเครดิตควรมีนโยบายการควบคุมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตของกลุ่มพนักงานวัยเริ่มทำงานที่มีรายได้น้อยไม่ให้เกิดการก่อหนี้เพื่อการบริโภคจนมากเกินไปและกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ หรือการลดระยะเวลาการผ่อนชำระสินเชื่อด้วยบัตรเครดิตให้มีระยะเวลาผ่อนชำระที่สั้นลงและจะทำให้ภาระหนี้มีแนวโน้มที่ลดลงได้ หรือ การควบคุมปริมาณการถือครองบัตรเครดิต

1.2 สถาบันการเงิน หรือผู้ให้บริการสินเชื่อบัตรเครดิต สามารถกำหนดสิทธิประโยชน์สำหรับการใช้จ่ายบัตรเครดิตของกลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงานที่มีรายได้น้อย เช่น การกำหนดอัตราดอกเบี้ยพิเศษ ให้แก่ผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตที่มีคุณภาพ และช่วยจูงใจในการรักษาวินัยการเงินของกลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงาน และยังสามารถช่วยสนับสนุนส่งเสริมการใช้สินเชื่ออย่างเหมาะสมไม่ให้เกิดหนี้ด้อยคุณภาพ หรือ Non-Performing Loan (NPL) ในระบบเศรษฐกิจ

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Data) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูล ณ เวลาใดเวลาหนึ่งของกลุ่มเป้าหมายในระยะเวลาที่จำกัด การเกิดวิกฤติเศรษฐกิจจะทำให้คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามอาจมีความเปลี่ยนแปลงไป สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างอย่างต่อเนื่อง เช่น เก็บข้อมูลเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส เพื่อให้สามารถพิจารณาถึงแนวโน้ม (Trend) ของค่าใช้จ่ายและภาระหนี้ที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนมากขึ้น

2.2 การวิจัยครั้งนี้ได้นำตัวแปรด้านการตลาด หรือส่วนประสมทางการตลาดมาทำการวิเคราะห์ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจมีบทบาทในการสนับสนุน หรืออาจทำให้พฤติกรรมการใช้จ่ายและการก่อหนี้ของกลุ่มวัยเริ่มทำงานแตกต่างกันออกไปจากการวิจัยนี้ได้พิจารณา ซึ่งอาจส่งผลให้มีการใช้บัตรเครดิตมากขึ้น หรือการบริหารหนี้ไม่เป็นระเบียบได้ตามมา สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไปสามารถนำเอาปัจจัยด้านการตลาดมาทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมสำหรับกลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- จันทิมา สุขเนตร และ ปนัดดา อินทร์พรหม. (2561). พฤติกรรมการใช้และการชำระหนี้บัตรเครดิตของผู้บริโภคใน กรุงเทพมหานคร. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 12(27), 76–84.
- โชติกา ศุภณภาสัตถ์. (2561). พฤติกรรมและรูปแบบการออมของแรงงานนอกระบบ. (เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).
- ณัฐพงศ์ มานรัตน์. (2563). การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตที่ค้างชำระและวิธีการจัดการหนี้ค้างชำระของบัตรเครดิตของผู้บริโภควัยทำงานนอกระบบเมืองเชียงใหม่. (เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- เดชอนันต์ บังกิโล, วิภา สำราญ และ ธนพร หอมละออ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการก่อหนี้ในระบบภาคครัวเรือนในจังหวัด เชียงราย. *วารสารบัญชีปริทัศน์*, 8(2), 21-41.
- พรทิพย์ แสงช่วง และ ศิวพงศ์ ธีรอำพน. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ในระบบของประชาชนในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 4(2), 59-69.
- ภูเบศร์ สมุทรจักร และ มนสิการ กาญจนะจิตรา. (2557). พฤติกรรมบริโภคนิยมในวัยรุ่นไทย และปัจจัยที่เป็นสาเหตุ. *วารสารธรรมศาสตร์*, 33(1), 46-69.
- มาริสสา สกฤตพัฒนา. (2564). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการก่อหนี้ กรณีศึกษาของกลุ่มพนักงานใหม่วัยเริ่มทำงานของบริษัทเอกชน. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ลลิลล์ณิญา เย็นทูล. (2564). พฤติกรรมการบริโภคสินค้าของใช้ฟุ่มเฟือยของกลุ่มลูกค้า Gen Z ในเขตพื้นที่ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์. (2565). หนี้ครัวเรือนไทย วิกฤติแค่ไหน ทำไม่ถึงไม่ควรมองข้าม. สืบค้น 10 ตุลาคม 2567. จาก <https://projects.pier.or.th/household-debt/>.
- สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์. (2567). สถานการณ์หนี้ครัวเรือนและหนี้ภาคธุรกิจของไทยและผลกระทบต่อขีดความสามารถทางการแข่งขันของเศรษฐกิจ. สืบค้น 10 ตุลาคม 2567. จาก <https://tpso.go.th/document/2405-0000000017>.
- สุพริศร์ สุวรรณิก. (2567). หนี้ครัวเรือนส่งผลอย่างไรต่อการเติบโตของเศรษฐกิจ?. สืบค้น 2 ธันวาคม 2567. จาก <https://www.pier.or.th/blog/2024/0201/>.
- อักขรารวรรณ อักขระชาตะ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ SpayLater ของแอปพลิเคชัน Shopee ของ ประชาชนช่วงอายุ 18 – 25 ปีในเขตกรุงเทพมหานคร. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- Cartwright, E. (2014). *Behavioral Economics*. (2nd Ed.). New York: Routledge.
- Cochran G, W. (1977). *Sampling Techniques*. (3rd Ed.). New York: John Wiley & Sons.

- Deaton, A. (2005). Franco Modigliani and the life-cycle theory of consumption. *BNL quarterly review*, 58, 91-107.
- Hair, J., Black, W., Babin, B. Y. A., Anderson, R., & Tatham, R. (2010). *Multivariate Data Analysis*. (7thEd.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Jill M, N., P. Bernard, S., & Sandy D, W. (2003). Factors Influencing Levels of Credit-Card Debt in College Students. *Journal of Applied Social Psychology*, 33(5), 935-947.
- Meier, S., & Sprenger, C. (2010). Present-biased preferences and credit card borrowing. *American Economic Journal: Applied Economics*, 2(1), 193-210.
- Meunier, L., & Ohadi, S. (2021). The impact of the COVID-19 crisis on individuals' risk and time preferences. *Economics Bulletin*, 41(3), 1050-1069.
- Trivedi, A. J., & Mehta, A. (2019). Maslow's hierarchy of needs-theory of human motivation. *International Journal of Research in all Subjects in Multi Languages*, 7(6), 38-41.
- Yang Z. (2021). *Factors Affecting Saving Behavior of Generation Z Employees*. (Master of Business Administrations, Dhurakij Pundit University).